

Verslag

PROJECT	Snel Aan De Slag Mechelderbeek Commandeurstraat
ONDERWERP	Bewonersbijeenkomst 22 feb 2022
REFERENTIE	WAB019635-V001
LOCATIE	Online
DATUM	22 februari 2022

Opening en welkom

Aanwezigen worden welkom geheten door Sabine van Wylick (communicatieadviseur Waterschap Limburg). Zij geeft een korte toelichting op de aanpak van de avond en stelt de aanwezigen namens Waterschap Limburg, het adviesbureau WSP en de gemeente Gulpen-Wittem voor. Het programma van de avond bestaat uit een toelichting op de aanpak van het Mechelderbeekdal en de 'Snel Aan De Slag' maatregelen Commandeurstraat door het waterschap. WSP en de gemeente geven vervolgens een eerste beschrijving van de overlast en mogelijke maatregelen. Daarnaast is er veel ruimte voor vragen en reacties vanuit de bewoners. Tot slot volgt een samenvatting en een doorkijk naar de vervolgacties. Vragen en antwoorden komen ook terug op het platform Met Elkaar, op www.waterschaplimburg.nl/mechelderbeek. Het kan zijn, dat we niet aan het behandelen van alle vragen toekomen. Voor persoonlijk antwoord kunnen vragen per e-mail via waterinbalans@waterschaplimburg.nl worden gesteld.

Aanpak Mechelderbeekdal en SADS Commandeurstraat

Anouk Dewitte (omgevingsmanager Waterschap Limburg) geeft een toelichting op de verschillende overheidsinstanties die betrokken zijn bij het voorkomen van wateroverlast. Vervolgens legt ze uit dat Waterschap Limburg met het programma Water in Balans zorgt dat de beeksystemen in het Heuvelland voldoen aan de beschermingsnorm voor wateroverlast. Provincie Limburg bepaalt deze norm, het waterschap voert uit: voor de woningen aan de Commandeursstraat geldt een norm van 1:25 jaar. Dat wil zeggen dat de woningen een bescherming tegen wateroverlast vanuit de beek moeten hebben bij een afvoergolf die gemiddeld 1 x per 25 jaar langskomt. Bij zo'n afvoergolf past een bui van circa 47 mm in 2 uur.

Met het project Verkenning Mechelderbeek onderzoekt het waterschap breed in het beekdal welke maatregelen ze kunnen nemen om aan deze opgave te voldoen. Daarbij geldt het principe van vasthouden, bergen, afvoeren en draaien ze via een uitvoerig participatieproces samen met betrokken partijen aan vier 'knoppen' in het beekdal (het landelijk gebied, het stedelijk gebied, het watersysteem en het beschermen van de eigen woning).

Vanwege de complexiteit en de brede aanpak van het Mechelderbeekdal kent deze een lange doorlooptijd (ca. 4 jaar totdat maatregelen gerealiseerd zijn). Op sommige plaatsen zijn de oplossingsideeën al concreet en kunnen ze veel sneller tot uitvoering overgaan. Naar aanleiding van de buien van afgelopen juli (dat waren buien die horen bij een situatie die zich gemiddeld 1 x per 110 jaar voordoet), werkt het waterschap samen met de gemeente Snel Aan De Slag maatregelen (SADS) uit. SADS Commandeurstraat is één van deze plekken.

Gemeente en waterschap bekijken samen wat er nodig is om het beschermingsniveau van 1:25 jaar te bereiken. Ze willen zelfs kijken hoe dat niveau nog verder kan worden opgeplust met slimme en haalbare maatregelen (we noemen dat "T25++").

Hier zullen adviesbureau WSP en de Gemeente verder op ingaan nadat er gelegenheid is voor vragen of een eerste reactie.

Vragen/reactie bewoners

Tot op heden geen vragen of opmerkingen.

Overlast en maatregelen

Maarten van Dieren (projectleider waterbeheer WSP) geeft uitleg over de verschillende manieren waarop wateroverlast kan ontstaan. Bij hevige neerslag moet het water via de openbare weg en de riolering naar de beek afstromen. De gemeente moet de weg en de riolering zodanig inrichten dat buien die eens per jaar tot eens per twee jaar voorkomen niet tot overlast leiden. Voor de duidelijkheid, dit gaat dus over overlast vanuit de riolering, waarvoor een andere norm geldt dan bij overlast vanuit de beek. Bij veel extremere omstandigheden (eens per 25 jaar of hoger) zal het water in de beek zodanig stijgen dat de riolering niet meer kan afvoeren en er zelfs overstromingen vanuit de beek plaatsvinden. Het waterschap is er verantwoordelijk voor dat het water uit de beek bij eerder genoemde beschermingsnorm (1:25) niet tot overlast in de woningen leidt.

We hebben voor de aanpak van de Mechelderbeek een enquête verspreid waarin bewoners konden aangeven welke overlast zij hebben ervaren. Hierop zijn veel reacties vanuit de Commandeurstraat gekomen en Maarten geeft een samenvatting van de ervaren overlast. Daaruit blijkt dat er bij hevige buien al snel overlast ontstaat doordat er vanuit het zuiden veel water over de weg toestroomt en dit niet goed via de weg en de riolering richting de beek kan afstromen. Tijdens de extreme omstandigheden van afgelopen zomer steeg daarnaast het water in de Mechelderbeek zover dat dit tot overstromingen leidde, en ernstige overlast en schade aan woningen heeft veroorzaakt.

Om de gevolgen van overstromingen van de Mechelderbeek te beperken zijn verschillende maatregelen mogelijk die helpen verminderen dat water de woning binnenkomt. Voorbeelden hiervan zijn demontabele schotten voor deuren en ramen en het afdichten van gevels. Dit zijn maatregelen die het waterschap graag in samenwerking met de bewoners wil verkennen om de meest praktische en effectieve oplossing te bepalen. In combinatie met de maatregelen van de gemeente vormt dit een pilotproject om te kijken wat we gezamenlijk kunnen bereiken voor een zo hoog mogelijk beschermingsniveau van de woningen.

Marc Bodelier (beleidsmedewerker water Gemeente Gulpen-Wittem) geeft vervolgens een toelichting op de mogelijke maatregelen die de afstroming van hemelwater via de weg en de riolering kunnen helpen verbeteren. Op dit moment onderzoekt de gemeente of het muurtje tussen nr. 6 en nr. 8 op korte termijn weg kan en of het mogelijk is daar ook de weg richting de beek te laten aflopen. Daarnaast is het een optie om een instroomput toe te passen, die minder snel verstopt dan de huidige roosterputten. Dit zou dan wel ten koste gaan van een parkeerplaats ter hoogte van nr. 6. Een onderzoek naar de ligging van kabels en leidingen (proefsleuven) moet inzicht geven in de mogelijke inpassing. Verder is een maatregel in voorbereiding om met een extra buis in de Elzeterweg water bovenstrooms al af te vangen. Tot slot kan de gemeente onderzoeken of overstroming van de beek (bovenstrooms van de bocht) richting o.a. de woning 11a te voorkomen is door hier een muurtje te plaatsen. Dit vergt echter goede inpassing en mag niet verhinderen dat aanliggende percelen niet meer goed kunnen afwateren naar de beek.

Vragen/reactie bewoners

Diverse bewoners geven een reactie of hebben vragen over de presentaties. Hierna is een beknopte samenvatting gegeven van deze reacties;

- Muurtje langs de beek (ter hoogte van o.a. woning 11a) kan grondwaterproblemen veroorzaken. Waterschap licht toe dat geen damwand bedoeld is, maar een bovengronds muurtje met een beperkte ondergrondse fundering. Dat laatste geeft al meer vertrouwen. Dit is ook een oplossingsrichting die nader onderzoek vraagt en ter plaatse ingepast zou moeten worden.

- Instroomput lijkt een goede oplossing voor een probleem dat al jaren speelt (water kan niet weg via riolering door verstopping roosters). Deze maatregelen graag zo snel mogelijk uitvoeren.
- Slibophoping in de beek is een aandachtspunt. Tijdens de extreme gebeurtenissen van afgelopen zomer is er veel zand en slib achtergebleven.
- Ook de beverdam bovenstreams is een aandachtspunt. Afgelopen zomer is deze met de hoge afvoeren weggespoeld en dit levert een enorme hoeveelheid takken en rommel op die voor verstoppingen en opstuwung van de duiker onder de Commandeurstraat zorgt.
- Naast een nieuwe put is er de wens voor een extra rioolleiding richting de beek. Bewoners twifelen aan de huidige capaciteit van het bestaande leidingstelsel. De gemeente zegt toe dit nog nader te (laten) onderzoeken.
- Bij hevige buien komt er enorm veel water vanuit de Elzeterweg en de Bommerigerweg. Erg wenselijk dat de gemeente de voorgenomen maatregel treft om dit af te vangen/om te leiden.
- Demontabele schotten bij de woningen zijn een idee, waar ook al eerder naar gekeken is. Je moet wel thuis zijn om deze te installeren, en ook moet worden voorkomen dat hierdoor bij andere woningen juist meer overlast ontstaat. Ook zijn de kosten hiervan een aandachtspunt.
- Mogelijk kan in de beek bovenstreams van de Commandeurstraat een remmer/knijpconstructie worden gemaakt en kan in het natuurgebied water gebufferd worden (omgeving Wienberg).
- Wateroverlast kan al voor een groot deel worden verminderd door het verwijderen van het muurtje tussen nr. 6 en nr. 8 en de beplanting aan de overzijde en door het verbeteren van de instroom naar de riolering. De wens is dit zo spoedig mogelijk aan te pakken zodat de volgende bui niet gelijk weer voor overlast en schade zorgt.
- Overstroming vanuit de beek is al zeker 4 jaar geleden (naast afgelopen zomer).
- Woning nr. 13 heeft geen overlast van water uit de beek gehad, maar heeft wel grondwater in de kelder gehad.

Planning en vervolg

Deze bewonersbijeenkomst wordt opgevolgd met 1 op 1 gesprekken met de bewoners. Hiervoor zijn enkele data beschikbaar waarvoor mensen kunnen intekenen via de volgende link:

<https://forms.gle/APQVhnCt3KcMnP2y8>

Met 2 bewoners plannen we een veldbezoek naar de beverdam en de plek voor het bufferen van water nabij Wienberg.

In april volgt een tweede bewonersbijeenkomst waar de uitkomsten van de gesprekken en de nadere onderzoeken aan de orde komen.

In mei/juni volgen dan wederom 1 op 1 gesprekken om afspraken te maken voor realisatie van de maatregelen bij woningen.

Afronding en afsluiting

Dank aan alle aanwezigen voor hun aanwezigheid en inbreng. Alle input wordt meegewogen in de aanpak. Informatie over dit project is terug te lezen op het platform Met Elkaar; www.waterschaplimburg.nl/mechelderbeek.